

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут
кафедра теорії та історії держави і права

**ОСНОВИ ЮРИДИЧНОЇ ПРОФЕСІЇ: ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЗДОРОВИЙ
ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК**

Програмові вимоги

спеціальність D 8 «Право»

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

ОПП «Міжнародне та європейське право»

(денна форма освіти)

Розглянуто на засіданні кафедри
теорії та історії держави і права
протокол № 1 від 26.08. 2025 р.

зав. кафедри

Адамович С.В.

розробила:

Саветчук Н.М.

Івано-Франківськ-2025

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади юридичної деонтології як науки для професії юриста

Тема. Природа юридичної деонтології, її роль в теорії та практиці юриспруденції.

Поняття деонтології як науки. Становлення та розвиток юридичної деонтології. Джерела деонтологічних норм. Поняття, загальна характеристика та основні ознаки науки «юридична деонтологія».

Поняття та суть обов'язку в юридичній деонтології. Зміст внутрішнього та зовнішнього імперативу службового обов'язку. Спільні та відмінні риси між внутрішнім та зовнішнім імперативами службового обов'язку.

Місце юридичної деонтології у системі юридичних та неюридичних наук. Роль юридичної деонтології у теорії і практиці юриспруденції.

Тема. Теоретичні основи юридичної деонтології

Поняття та предмет юридичної деонтології. Структура та основні компоненти юридичної деонтології.

Методи юридичної деонтології. Функції юридичної деонтології. Принципи юридичної деонтології. Джерела юридичної деонтології.

Тема. Студентський путівник - шлях до обраної професії.

Загальна інформація про університет. Історія КНУВС. Структура КНУВС. Місце КНУВС у рейтингах. Студентські організації (студентський Сенат, студентський Профком та ін.). Дистанційне навчання в КНУВС. Можливості для студентів КНУВС. Навчальний процес в КНУВС. Нормативно-правова база регулювання навчального процесу у КНУВС.

Тема. Юридична професія і соціальне призначення юриста в суспільстві та державі

Юрист: загальна характеристика. Соціальне призначення юриста. Поняття та основні риси юридичної професії.

Професійне мислення юриста та основні ознаки юриста-професіонала.

Загальна характеристика окремих юридичних спеціальностей: суддя, прокурор, адвокат, нотаріус, слідчий.

Тема. Основні юридичні спеціальності

Професія адвокат. Професія суддя

Професія нотаріус. Професія прокурор

Професія нотаріус. Професія юристконсульт

Суміжні професії для юриста: медіатор, науковець, дипломат

Тема. Соціалізація юриста та юридична діяльність.

Соціалізація юриста та поняття соціальної діяльності. Поняття та основні риси юридичної професії. Професійне мислення юриста.

Поняття юридичної діяльності. Види юридичної діяльності за різними критеріями. Ознаки юридичної діяльності. Функції юридичної діяльності. Юридична справа. Система (структура) юридичної діяльності. Поняття і види соціального регулювання юридичної діяльності. Соціальні відхилення в діяльності юристів.

Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів. Принципи професійної юридичної діяльності.

Тема. Академічна доброчесність: загальна характеристика

Академічна доброчесність: поняття та проблеми реалізації. Кодекс честі КНУВС. Академічний плагіат та інші порушення академічної доброчесності.

Доброчесність у професійній діяльності юриста. Етика наукової діяльності юриста. Правнична практика і недоброчесна поведінка юриста. Етичні кодекси та професійні стандарти юристів. Норми академічної доброчесності як необхідні складники розвитку юридичної освіти в Україні

Тема. Порушення академічної доброчесності

Основні вимоги академічної доброчесності. Поняття та види порушень академічної доброчесності.

Академічна відповідальність здобувачів освіти. Академічна відповідальність педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників.

Заходи з попередження порушень академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності закладу вищої освіти.

Тема. Доброчесність у професійній діяльності юриста

Академічна доброчесність: поняття та суть. Поняття доброчесності в юридичній діяльності. Академічна доброчесність як правова категорія.

Принципи доброчесності юриста. Порушення доброчесності у юридичній сфері, їх види та наслідки.

Значення доброчесності для правничої діяльності, шляхи забезпечення та зміцнення професійної доброчесності.

Тема. Здоровий професійний розвиток юриста

Поняття «здоровий професійний розвиток» та його значення для юриста. Психологічне здоров'я та стресостійкість юриста

Фізичне здоров'я як складова професійної стійкості. Організація робочого часу і відпочинку. Баланс професійного та особистого життя. Планування кар'єри.

Соціальні зв'язки та професійне середовище. Постійна освіта як професійний стандарт

Змістовий модуль 2. Професійна етика у юридичній діяльності.

Тема. Юридична етика як вид професійної етики.

Професійна етика юриста: загальнотеоретичний дискурс. Становлення української юридичної етики як науки: історико-правовий дискурс.

Юридична (правова) етика: структура, види, норми. Джерела юридичної етики. Професійно важливі якості представників юридичних професій.

Юридична етика на міжнародно-правовому рівні. Вплив документів ООН на розвиток етики і юридичної деонтології у світі, в Україні.

Тема. Юридична практика: загальна характеристика

Поняття та риси юридичної практики. Структура юридичної практики.

Види юридичної практики. Функції юридичної практики.

Форма юридичної практики. Юридичний процес як комплексна система, його ознаки.

Тема. Юридична наукова та навчальна діяльність

Юридична наука: поняття, зміст, структура. Поняття, види та форми юридичної освіти в Україні

Поняття та зміст юридичної наукової діяльності. Форми юридичної наукової діяльності

Розвиток юридичної освіти та науки в Україні на сучасному етапі

Тема. Професійно-правова культура юриста.

Поняття правової свідомості та правової культури. Структура правосвідомості.

Правова культура юриста як спеціаліста. Зміст правової культури юриста. Принципи та функції правової культури юриста.

Поняття та зміст професійної культури юриста. Поняття юрист-професіонал. Деформації професійної правосвідомості юристів.

Тема. Політичні, психологічні, естетичні аспекти у юридичній діяльності

Поняття політики як соціального явища. Політичні норми. Поняття та види політичної культури юриста. Механізм формування політичної культури юриста. Принципи політичної культури юриста. Функції політичної культури юриста. Законодавче регулювання участі юристів у політичному житті.

Основні форми психологічної діяльності людини. Предмет і завдання юридичної психології. Поняття психологічних чинників у діяльності юристів. Психологічні прийоми професійного спілкування юристів з громадянами. Конфлікти у юридичній практиці. Стили вирішення конфліктів.

Поняття психологічної культури юриста. Характеристика психологічної культури за темпераментом.

Поняття естетики та її сутність. Завдання правової естетики. Поняття естетичної культури юриста та форми її прояву. Принципи та функції естетичної культури юриста. Предмет та мета юридичного (службового) етикету. Естетична характеристика правових документів.

Тема. Конфлікти у праві та роль юристів у їх вирішенні

Поняття та види юридичних конфліктів. Причини виникнення юридичних конфліктів

Суб'єкти та учасники юридичних конфліктів. Попередження юридичних конфліктів. Правові способи та стилі розв'язання юридичних конфліктів

Тема. Професійна етика слідчої діяльності. Суддівська етика.

Морально-правова основа слідчої діяльності. Єдність законності та моралі в роботі слідчого. Етичні основи діяльності слідчого. Етико-психологічні особливості професії слідчого.

Етика судового рішення. Моральні основи судової діяльності. Єдність законності та моралі в судовій діяльності. Поняття етичності судового процесу. Етика допиту в судовому засіданні

Моральні аспекти судочинства. Етика судового процесу, судової риторики та судового рішення. Кодекс етики суддів: новели, значення. Морально-психологічні особливості судді.

Тема. Професійна етика прокурора, адвоката та нотаріуса

Особливості етики прокурорського працівника. Кодекс професійної етики та поведінки працівників прокуратури: новели, основні принципи.

Правові та етичні основи адвокатської діяльності в Україні. Правила адвокатської етики: порівняльний аналіз. Основні принципи адвокатської етики.

Тема. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів

Поняття міжнародних стандартів. Поняття та види міжнародних стандартів професійної діяльності юристів.

Міжнародні стандарти діяльності суддів. Міжнародні стандарти етики та поведінки прокурорів.

Міжнародні стандарти адвокатської діяльності. Міжнародні стандарти поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку

Рекомендована література:

1. Гусарев С. Д., Тихомиров О. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Навчальний посібник: Навчальне видання. 4-те вид., стер. К.: Знання, 2010. 495 с.
2. Лєко Б. Юридична етика: Навчальний посібник. Чернівці: Книги XXI, 2008. 280 с.
3. Молдован А.В., Добкіна К.Р., Ключєва Є.М. Юридична деонтологія. Навчальний посібник. К.: Алерта, 2016. 224 с.
4. Осауленко О. І. Юридична деонтологія: Навчальний посібник. К.: Істина, 2012. 224 с.
5. Сливка С.С. Юридична деонтологія : підручник. Вид. 6-те. Київ. Харків: Атіка: Право, 2015. 295 с.
6. Ухач В.З. Юридична деонтологія і професійна етика: Навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. 335 с.

7. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. для дистанційного навчання. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: Університет «Україна», 2009. 169 с.
8. Юридична деонтологія: підручник / за заг. ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2014. 248 с.
9. Юридична деонтологія: підручник / за ред. В. Д. Ткаченка. Харків: Одісей. 2008. 256 с.
10. Гапотій В.Д. Юридична деонтологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. 146 с
11. Радовецька Л., Лясковська С., Тихомиров О. Юридична деонтологія. Від навчання до практики: підручник. Київ: Кондор. 2019. 296 с.
12. Кацавець Р.Професійна етика юриста: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2017. 196 с.
13. Тетарчук І.В. Юридична деонтологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Центр навчальної літератури. 2018. 158 с.
14. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб. / за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова. Харків : ХНУВС, 2022. 184 с.
15. Кацавець Р. С. Професійна етика юриста. Навчальний посібник. 2-е вид., доповнене. Київ: Алерта, 2022. 246 с.
16. Митрофанов І. І., Васечко Л. О., Кравчук В. М. Професійна етика в юриспруденції: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 476 с.